

43/2006 Z.z.

OZNÁMENIE

Ministerstva zahraničných vecí Slovenskej republiky

Ministerstvo zahraničných vecí Slovenskej republiky oznamuje, že 25. júna 1998 bol v Aarhuse prijatý Dohovor o prístupe k informáciám, účasti verejnosti na rozhodovacom procese a prístupe k spravodlivosti v záležitostiach životného prostredia.

Národná rada Slovenskej republiky s dohovorom vyslovila súhlas svojím uznesením č. 1840 z 23. septembra 2005 a rozhodla, že dohovor je medzinárodná zmluva podľa [čl. 7 ods. 5 Ústavy Slovenskej republiky](#), ktorá má prednosť pred zákonmi. Prezident Slovenskej republiky podpísal listinu o prístupe 31. októbra 2005. Listina o prístupe bola uložená 5. decembra 2005 u generálneho tajomníka Organizácie Spojených národov, depozitára dohovoru.

Vo vzťahu k Slovenskej republike dohovor nadobudne platnosť 5. marca 2006 podľa článku 20 ods. 3.

DOHOVOR

o prístupe k informáciám, účasti verejnosti na rozhodovacom procese a prístupe k spravodlivosti v záležitostiach životného prostredia

Strany tohto dohovoru, odvolávajú sa na prvý princíp štokholmskej Deklarácie o životnom prostredí človeka, odvolávajú sa tiež na desiaty princíp Deklarácie o životnom prostredí a rozvoji z Ria de Janeiro, odvolávajú sa ďalej na rezolúcie Valného zhromaždenia 37/7 z 28. októbra 1982 o Svetovej charte prírody a 45/94 zo 14. decembra 1990 o potrebe zabezpečiť zdravé životné prostredie pre blahobyt človeka, odvolávajú sa na Európsku chartu o životnom prostredí a zdraví prijatú na Prvej európskej konferencii o životnom prostredí a zdraví Svetovej zdravotníckej organizácie vo Frankfurt nad Mohanom, v Nemecku, 8. decembra 1989, zdôrazňujú potrebu chrániť, zachovávať a zlepšovať stav životného prostredia a zabezpečovať trvalo udržateľný a z hľadiska životného prostredia bezproblémový rozvoj, uznávajú, že zodpovedajúca starostlivosť o životné prostredie je nevyhnutná na dosiahnutie blahobytu ľudstva a zabezpečenie základných ľudských práv vrátane práva na život ako taký, uznávajú tiež, že každý človek má právo na život v životnom prostredí, ktoré je primerané na zachovanie jeho zdravia a dosiahnutie blahobytu, a súčasne je povinnosťou každého, jednotlivu aj spoločne s inými, chrániť a zlepšovať životné prostredie v prospech súčasných i budúcich generácií, s ohľadom na to, že na zabezpečenie tohto práva a na splnenie tejto povinnosti občania musia mať prístup k informáciám, musia mať právo podieľať sa na rozhodovacom procese a musia mať prístup k spravodlivosti v záležitostiach životného prostredia a v tomto smere, uznávajú, že občania môžu potrebovať pomoc pri vykonávaní svojich práv, uznávajú, že zlepšený prístup k informáciám a účasť verejnosti na rozhodovacom procese v otázkach životného prostredia posilňujú kvalitu a následné uplatňovanie rozhodnutí, prispievajú k environmentálnemu povedomiu obyvateľstva, dávajú verejnosti možnosť vyjadriť svoje záujmy a umožňujú orgánom verejnej moci náležite tieto záujmy zohľadniť, s cieľom podporiť zodpovednosť a transparentnosť rozhodovania a posilniť verejnú podporu rozhodnutí týkajúcich sa životného prostredia, uznávajú potrebu transparentnosti vo všetkých oblastiach verejnej správy a vyzývajú legislatívne orgány na uplatňovanie princípov tohto dohovoru v ich konaniach, uznávajú tiež, že verejnosť potrebuje poznať spôsoby účasti na rozhodovacom procese týkajúcom sa životného prostredia, mať do nich voľný prístup a vedieť, ako ich využívať, uznávajú ďalej dôležitosť príslušných úloh, ktoré jednotliví občania, mimovládne organizácie a súkromný sektor môžu zohrávať v ochrane životného prostredia, považujú za žiaduce podporovať vzdelávanie o životnom prostredí s cieľom prehĺbiť chápanie životného prostredia a trvalo udržateľného rozvoja a podporiť prehĺbenie povedomia verejnosti o rozhodnutiach a účasti na rozhodnutiach, ktoré ovplyvňujú životné prostredie a trvalo udržateľný rozvoj, povšimnú si v tejto súvislosti dôležitosť využitia verejných oznamovacích prostriedkov, elektronických alebo iných budúcich foriem komunikácie, uznávajú dôležitosť úplného zahrnutia záujmov v oblasti životného prostredia do rozhodovania orgánov verejnej moci, ako i následnú potrebu toho, aby orgány verejnej moci mali presné, ucelené a najaktuálnejšie informácie o životnom prostredí, uvedomujú si, že orgány verejnej moci majú informácie o životnom prostredí vo verejnom záujme, zohľadňujú to, že pre verejnosť vrátane organizácií musia byť prístupné účinné súdne mechanizmy tak, aby boli chránené ich zákonné záujmy a dodržiavané právne normy, povšimnú si dôležitosť zodpovedajúcich informácií o výrobkoch, ktoré sú poskytované spotrebiteľom, aby sa mohli na ich základe rozhodovať primerane k takto získaným environmentálnym informáciám, uznávajú obavu verejnosti z úmyselného uvoľnenia geneticky modifikovaných organizmov do životného prostredia a potrebu zvýšenia transparentnosti a posilnenia účasti verejnosti na rozhodovacom procese v tejto oblasti, presvedčené, že naplnenie tohto dohovoru prispeje k posilneniu demokracie v regióne Európskej hospodárskej komisie Organizácie Spojených národov (EHK OSN), vedomé si úlohy, ktorú v tomto smere zohráva Európska hospodárska komisia, odvolávajú sa okrem iného na

Metodické usmernenie Európskej hospodárskej komisie o prístupe k informáciám o životnom prostredí a účasti verejnosti na rozhodovacom procese týkajúcom sa životného prostredia, schválenej v rámci Ministerskej deklarácie prijatej na Tretej ministerskej konferencii "Životné prostredie pre Európu" v Sofii, v Bulharsku, 25. októbra 1995,

majúc na mysli príslušné ustanovenia Dohovoru o posudzovaní vplyvov na životné prostredie presahujúcich hranice štátov, prijatého v Espoo, vo Fínsku, 25. februára 1991, Dohovoru o cezhraničných vplyvoch priemyselných havárií a Dohovoru o ochrane a využívaní hraničných riek a medzinárodných jazier, obidvoch prijatých v Helsinkách 17. marca 1992, a iných regionálnych dohovorov,

vedomé si, že prijatie tohto dohovoru prispeje k ďalšiemu posilneniu procesu "Životné prostredie pre Európu" a k výsledkom Štvrtej ministerskej konferencie v Aarhuse, v Dánsku, v júni 1998, dohodli sa takto:

Článok 1

Cieľ

Každá Strana zaručí práva na prístup k informáciám, účasť verejnosti na rozhodovacom procese a prístup k spravodlivosti v záležitostiach životného prostredia v súlade s ustanoveniami tohto dohovoru s cieľom prispieť k ochrane práva každého človeka, príslušníka tejto i budúcich generácií, žiť v životnom prostredí, ktoré je primerané pre zachovanie jeho zdravia a dosiahnutie blahobytu.

Článok 2

Definície

Na účely tohto dohovoru

1. "Strana" znamená, ak text neuvádza inak, zmluvnú stranu tohto dohovoru;

2. "orgán verejnej moci" znamená

a) orgán verejnej správy na štátnej, regionálnej a inej úrovni;

b) fyzické osoby alebo právnické osoby vykonávajúce verejné administratívne funkcie v súlade s vnútroštátnym právom vrátane osobitných povinností, činností a služieb vo vzťahu k životnému prostrediu;

c) akékoľvek iné fyzické osoby alebo právnické osoby, ktoré majú verejné zodpovednosti alebo funkcie alebo poskytujú verejné služby so vzťahom k životnému prostrediu pod kontrolou orgánu alebo osoby podľa písmena a) alebo b);

d) inštitúcie akejkoľvek regionálnej hospodárskej integračnej organizácie uvedenej v článku 17, ktorá je Stranou tohto dohovoru. Táto definícia nezahŕňa orgány alebo inštitúcie, ak vykonávajú súdnu alebo zákonodarnú moc;

3. "informácia o životnom prostredí" znamená akúkoľvek informáciu v písomnej, obrazovej, zvukovej, elektronickej alebo inej materiálnej forme

a) o stave zložiek životného prostredia, ako sú ovzdušie a atmosféra, voda, pôda, krajina, krajinné a prírodné prostredie, biologická rôznorodosť a jej zložky vrátane geneticky modifikovaných organizmov a vzájomných vzťahov týchto zložiek;

b) o činiteľoch, ako sú látky, energia, hluk a žiarenie, a činnostiach a opatreniach vrátane administratívnych opatrení, dohôd v oblasti životného prostredia, politík, právnych predpisov, plánov a programov, ktoré ovplyvňujú alebo by mohli ovplyvniť zložky životného prostredia v rozsahu písmena a) a analýzy prínosov a nákladov a iných ekonomických analýz a odhadov používaných v rozhodovacom procese o životnom prostredí;

c) o stave zdravia a bezpečnosti obyvateľstva, podmienkach života obyvateľstva, kultúrnych pamiatkach a sídelných štruktúrach v rozsahu, v akom sú alebo môžu byť ovplyvnené stavom zložiek životného prostredia alebo prostredníctvom týchto zložiek činiteľmi, činnosťami alebo opatreniami uvedenými v písmene b);

4. "verejnosť" znamená jednu alebo viac fyzických osôb alebo právnických osôb a v súlade s vnútroštátnymi právnymi predpismi alebo praxou ich združenia, organizácie alebo skupiny;

5. "zainteresovaná verejnosť" znamená verejnosť, ktorá je alebo by mohla byť ovplyvnená rozhodovacím procesom týkajúcim sa životného prostredia alebo sa o tento proces zaujíma; pre potreby tejto definície sa mimovládne organizácie podporujúce ochranu životného prostredia a spĺňajúce všetky požiadavky vnútroštátneho práva považujú za zaujímavé sa o rozhodovací proces.

Článok 3

Všeobecné ustanovenia

1. Každá Strana prijme nevyhnutné legislatívne, administratívne a iné opatrenia vrátane opatrení na dosiahnutie súladu ustanovení tohto dohovoru týkajúcich sa informácií, účasti verejnosti a prístupu k spravodlivosti, rovnako ako aj riadne vykonávanie opatrenia s cieľom vytvoriť a udržiavať jasný, transparentný a ucelený rámec na vykonanie ustanovení tohto dohovoru.

2. Každá Strana sa usiluje zabezpečiť, aby úradníci a orgány podporovali a usmerňovali verejnosť pri požadovaní prístupu k informáciám, uľahčovali jej účasť na rozhodovacom procese a pri požadovaní prístupu k spravodlivosti v záležitostiach životného prostredia.

3. Každá Strana podporí vzdelávanie v záležitostiach životného prostredia a povedomie verejnosti predovšetkým o tom, ako možno získať prístup k informáciám, zúčastňovať sa na rozhodovacom procese a získať prístup k spravodlivosti v záležitostiach životného prostredia.

4. Každá Strana uzná a podporí združenia, organizácie alebo skupiny podporujúce ochranu životného prostredia a zabezpečí, že jej vnútroštátny právny systém je v súlade s týmto záväzkom.

5. Ustanovenia tohto dohovoru neovplyvňujú právo Strany ponechať alebo zaviesť opatrenia umožňujúce širší prístup k informáciám, výraznejšiu účasť verejnosti na rozhodovacom procese a širší prístup k spravodlivosti v záležitostiach životného prostredia, ako to požaduje tento dohovor.

6. Tento dohovor nepožaduje žiadnu odchýlku od existujúcich práv na prístup k informáciám, účasť verejnosti na rozhodovacom procese a prístup k spravodlivosti v záležitostiach životného prostredia.

7. Každá Strana podporí uplatňovanie princípov tohto dohovoru v medzinárodných rozhodovacích procesoch a v rámci medzinárodných organizácií v záležitostiach súvisiacich so životným prostredím.

8. Každá Strana zabezpečí, aby osoby, ktoré uplatňujú svoje práva v súlade s ustanoveniami tohto dohovoru, neboli za to trestané, pokutované, prenasledované alebo akýmkoľvek spôsobom obťažované. Toto ustanovenie neovplyvňuje právo vnútroštátnych súdov priznať trovy súdneho konania.

9. V rámci príslušných ustanovení tohto dohovoru má verejnosť prístup k informáciám, možnosť účasti na rozhodovacom procese a prístup k spravodlivosti v záležitostiach životného prostredia, a to bez ohľadu na štátnu príslušnosť, národnosť alebo bydlisko a v prípade právnickej osoby bez ohľadu na jej sídlo alebo skutočné miesto výkonu činnosti.

Článok 4

Prístup k informáciám o životnom prostredí

1. Každá Strana zabezpečí, že orgány verejnej moci v rozsahu tohto článku a v rámci vnútroštátnych právnych predpisov sprístupnia verejnosti na základe žiadosti informácie o životnom prostredí; ak sa tak požaduje a vyplýva to z ustanovenia písmena b), aj kópie aktuálnej dokumentácie obsahujúcej alebo pozostávajúcej z týchto informácií:

a) bez toho, aby musel byť preukázaný záujem;

b) v požadovanej forme s výnimkou, ak

i) je pre orgány verejnej moci vhodné poskytnúť ich v inej forme, pričom v tomto prípade bude uvedený dôvod, pre ktorý boli poskytnuté v takejto forme, alebo

ii) informácia je už verejne dostupná v inej forme.

2. Informácia o životnom prostredí uvedená v odseku 1 bude poskytnutá ihneď, ako je to možné, a najneskôr do jedného mesiaca od podania žiadosti, ak rozsah a komplexnosť požadovanej informácie neoprávňujú predĺžiť toto obdobie do dvoch mesiacov od podania žiadosti. Žiadateľ bude informovaný o akomkoľvek predĺžení a dôvode, ktorý toto predĺženie oprávňuje.

3. Žiadosť o informáciu o životnom prostredí môže byť zamietnutá, ak

a) orgán verejnej moci, ktorému je žiadosť adresovaná, nemá požadovanú informáciu o životnom prostredí;

b) žiadosť je zjavne nezmyselná alebo je vyjadrená príliš všeobecne alebo

c) žiadosť sa týka nedokončeného materiálu alebo sa týka vnútornej korešpondencie orgánov verejnej moci, ak je takáto výnimka ustanovená vnútroštátnym právom alebo obvyklým postupom, berúc do úvahy verejný záujem, ktorému zverejnenie slúži.

4. Žiadosť o informáciu o životnom prostredí môže byť zamietnutá, ak by jej zverejnenie nepriaznivo ovplyvnilo

a) dôvernosť v konaní orgánu verejnej moci, ak je táto dôvernosť upravená vnútroštátnym právom;

b) medzinárodné vzťahy, obranu štátu alebo bezpečnosť verejnosti;

c) priebeh súdneho konania, právo každého na spravodlivé súdne konanie alebo možnosť orgánu verejnej moci viesť vyšetrovanie trestnoprávnej alebo disciplinárnej povahy;

d) dôvernosť obchodnej a priemyselnej informácie, ak je takáto dôvernosť chránená právom, s cieľom chrániť oprávnený ekonomický záujem. Z tohto hľadiska musia byť informácie o emisiách, ktoré sú dôležité z hľadiska ochrany životného prostredia, sprístupnené;

e) práva duševného vlastníctva;

f) dôvernosť osobných údajov a/alebo spisov týkajúcich sa fyzickej osoby, ak táto osoba nesúhlasila so sprístupnením tejto

informácie pre verejnosť, ak takúto ochranu umožňuje vnútroštátne právo;

g) záujmy tretej strany, ktorá poskytla žiadanú informáciu bez toho, aby to bola alebo mohla byť jej zákonom ustanovená povinnosť a ak táto strana nesúhlasila so sprístupnením materiálu, alebo

h) životné prostredie, na ktoré sa informácia vzťahuje, ako napríklad miesta rozmnožovania vzácnych druhov.

Spomenuté dôvody na zamietnutie budú vykladané reštriktívne, berúc do úvahy záujem verejnosti, ktorému zverejnenie slúži, a berúc do úvahy, či požadované informácie súvisia s emisiami do životného prostredia.

5. Ak orgán verejnej moci nemá požadovanú informáciu o životnom prostredí, ihneď, ako je to možné, informuje žiadateľa o orgáne verejnej moci, kde je podľa jeho názoru možné požiadať o túto informáciu, alebo postúpi žiadosť tomuto orgánu a informuje o tom žiadateľa.

6. Každá Strana zabezpečí, že ak informácie, ktoré sa podľa odseku 3 písm. c) a odseku 4 nesprístupnia, možno oddeliť bez toho, aby bola dotknutá dôvernosť takto oddelených informácií, orgán verejnej moci sprístupní zostatok požadovanej informácie o životnom prostredí.

7. Zamietnutie poskytnutia informácie bude v písomnej forme v prípade, ak bola žiadosť podaná písomne alebo ak tak žiadateľ požaduje. V zamietnutí bude uvedený dôvod zamietnutia a informácia o možnosti preskúmania postupu v zmysle článku 9. Zamietnutie bude uskutočnené bez zbytočného odkladu, avšak najneskôr do jedného mesiaca, ak komplexnosť informácie neopravňuje predĺžiť toto obdobie do dvoch mesiacov od podania žiadosti. Žiadateľ bude informovaný o akomkoľvek predĺžení lehoty a o dôvodoch, pre ktoré k nemu došlo.

8. Každá Strana môže umožniť svojim orgánom verejnej moci vyberať poplatky za poskytovanie informácií, ale takéto poplatky nesmú prekročiť primeranú výšku. Orgány verejnej moci, ktoré majú v úmysle vyberať poplatky za poskytovanie informácií, sprístupnia pre žiadateľov cenník poplatkov, ktoré môžu byť vyberané, s uvedením podmienok, za ktorých môžu byť vyberané alebo odpustené a kedy je poskytnutie informácie podmienené uhradením poplatku vopred.

Článok 5

Zber a šírenie informácií o životnom prostredí

1. Každá Strana zabezpečí, aby

a) orgány verejnej moci mali informácie o životnom prostredí vzťahujúce sa na ich činnosti a aktualizovali ich;

b) boli ustanovené povinné systémy tak, aby bol zabezpečený zodpovedajúci tok informácií do orgánov verejnej moci o navrhovaných a existujúcich činnostiach, ktoré môžu významne ovplyvniť životné prostredie;

c) v prípade akéhokoľvek bezprostredného ohrozenia zdravia obyvateľstva alebo životného prostredia spôsobeného ľudskou činnosťou alebo prírodnými silami všetky informácie, ktoré má orgán verejnej moci a ktoré by mohli umožniť verejnosti prijať opatrenia na prevenciu alebo zmiernenie škôd spôsobených týmto ohrozením, boli okamžite zaslané tej časti verejnosti, ktorá môže byť dotknutá.

2. Každá Strana v rámci vnútroštátneho práva zabezpečí, že spôsob, akým sú informácie o životnom prostredí sprístupňované verejnosti orgánmi verejnej moci, je transparentný a informácie o životnom prostredí sú skutočne dostupné okrem iného prostredníctvom

a) poskytovania dostatočných informácií verejnosti o type a rozsahu informácií o životnom prostredí, ktoré majú príslušné orgány verejnej moci, o základných podmienkach, za ktorých sú takéto informácie sprístupňované a dostupné, a o postupe, ktorým môžu byť získané;

b) ustanovenia a dodržiavania praktických opatrení, ako sú

i) verejne prístupné zoznamy, registre alebo spisy;

ii) povinnosť úradníkov pomáhať verejnosti pri hľadaní informácií podľa tohto dohovoru a

iii) ustanovenie kontaktných útvarov a

c) poskytovania bezplatného prístupu k informáciám o životnom prostredí obsiahnutým v zoznamoch, registroch alebo spisoch, ako je uvedené v písmene b) bode i).

3. Každá Strana zabezpečí, že informácie o životnom prostredí budú postupne dostupné v elektronických databázach, ktoré sú verejnosti ľahko prístupné prostredníctvom verejných telekomunikačných sietí. Informácie dostupné v tejto forme by mali obsahovať

a) správy o stave životného prostredia, ako je uvedené v odseku 4;

b) texty právnych predpisov upravujúcich oblasť životného prostredia alebo s ňou súvisiacich;

c) ak je to vhodné, politiky, plány a programy v oblasti životného prostredia alebo so životným prostredím súvisiace a dohody v oblasti životného prostredia a

d) iné informácie v takom rozsahu, aby prístup k nim v takejto forme uľahčil uplatnenie vnútroštátneho práva, ktorým sa uplatňuje tento dohovor, za predpokladu, že také informácie sú už dostupné v elektronickej forme.

4. Každá Strana v pravidelných intervaloch, neprekračujúcich tri alebo štyri roky, zverejní a rozšíri národnú správu o

stave životného prostredia vrátane informácií o kvalite životného prostredia a informácií o nepriaznivých vplyvoch na životné prostredie.

5. Každá strana prijme v rámci svojich právnych predpisov opatrenia na účely rozširovania okrem iného

a) zákonných a koncepčných materiálov, ako sú stratégie, politiky, programy a akčné plány, ktoré sa vzťahujú na životné prostredie, a správy o postupe ich naplňania, pripravené na rôznych úrovniach verejnej správy;

b) medzinárodných zmlúv, dohovorov a dohôd týkajúcich sa životného prostredia a

c) ak je to vhodné, iných dôležitých medzinárodných dokumentov týkajúcich sa životného prostredia.

6. Každá Strana podporuje prevádzkovateľov, ktorých činnosti majú významný vplyv na životné prostredie, aby pravidelne informovali verejnosť o vplyvoch svojich činností a výrobkov na životné prostredie, ak je to vhodné, prostredníctvom dobrovoľných systémov environmentálneho označovania a systémov environmentálneho auditu alebo inými prostriedkami.

7. Každá Strana

a) zverejní skutočnosti a analýzy skutočností, ktoré považuje za významné a týkajúce sa tvorby návrhov hlavných politík v záležitostiach životného prostredia;

b) zverejní alebo inak sprístupní dostupný vysvetľujúci materiál o svojich rokovaniach s verejnosťou v záležitostiach spadajúcich do pôsobnosti tohto dohovoru a

c) poskytne v primeranej forme informácie o výkone verejných funkcií alebo poskytovaní verejných služieb týkajúcich sa životného prostredia na všetkých úrovniach verejnej správy.

8. Každá Strana vytvorí mechanizmy s cieľom zabezpečiť dostatočnú informovanosť verejnosti o výrobkoch tak, aby sa mohli spotrebiteľia na základe týchto údajov rozhodnúť primerane k takto získaným environmentálnym informáciám.

9. Každá Strana prijme, ak treba so zohľadnením medzinárodných postupov, opatrenia na postupné zavedenie jednotného celonárodného systému zoznamov alebo registrov znečistenia vo forme štruktúrovanej a verejne prístupnej počítačovej databázy zostavovanej prostredníctvom normalizovaných hlásení. Takýto systém môže obsahovať vstupy, úniky a prenosy určeného rozsahu látok a produktov z určitého rozsahu činností vrátane použitia vody, energie a zdrojov do zložiek životného prostredia, ako aj na miesta v priemyselných objektoch i mimo týchto miest a na miesta spracovania a likvidácie odpadov.

10. Nič v tomto článku nesmie ovplyvniť právo Strán odmietnuť zverejnenie určitej informácie o životnom prostredí v súlade s článkom 4 ods. 3 a 4.

Článok 6

Účasť verejnosti na rozhodovaniach o vymedzených činnostiach

1. Každá Strana

a) uplatní ustanovenia tohto článku vo vzťahu k rozhodnutiam, či povoliť navrhované činnosti uvedené v Prílohe I;

b) v súlade so svojím vnútroštátnym právom tiež uplatní ustanovenia tohto článku na rozhodnutia o navrhovaných činnostiach neuvedených v Prílohe I, ktoré môžu mať významný vplyv na životné prostredie. Strany na tento účel určia, či určitá navrhovaná činnosť podlieha týmto ustanoveniam, a

c) môže sa rozhodnúť, a to od prípadu k prípadu, ak to vnútroštátne právo umožňuje, neuplatňovať ustanovenia tohto článku na navrhované činnosti slúžiace účelom obrany štátu, ak sa táto Strana domnieva, že takéto uplatnenie môže mať nepriaznivý vplyv na tieto účely.

2. Zainteresovaná verejnosť je informovaná hneď na začiatku rozhodovacieho procesu týkajúceho sa životného prostredia podľa okolností, či už verejným oznamom alebo jednotlivou, a to vhodným, včasným a účinným spôsobom, okrem iného

a) o navrhovanej činnosti a žiadosti, o ktorej sa bude rozhodovať;

b) o podstate možných rozhodnutí alebo o návrhu rozhodnutia;

c) o orgáne verejnej moci zodpovednom za prijatie rozhodnutia;

d) o uvažovanom postupe vrátane toho, ako a kedy môže byť poskytnutá táto informácia

i) o začiatku procesu;

ii) o možnosti účasti verejnosti;

iii) o čase a mieste akéhokoľvek plánovaného verejného prerokovania;

iv) o orgáne verejnej moci, od ktorého možno získať príslušné informácie a kde boli informácie na účely preskúmania verejnosťou uložené;

v) o príslušnom orgáne verejnej moci alebo akomkoľvek inom úradnom orgáne, ktorému možno predložiť pripomienky alebo otázky a časový rozpis na predloženie pripomienok a otázok, a

vi) o skutočnosti, aké informácie o životnom prostredí vzťahujúce sa na navrhovanú činnosť sú k dispozícii, a

e) o skutočnosti, že činnosť podlieha vnútroštátnemu alebo cezhraničnému procesu hodnotenia vplyvov na životné prostredie.

3. Procesy účasti verejnosti budú zahŕňať primeraný časový rámec pre jednotlivé fázy, ktorý poskytne dostatočný čas na informovanie verejnosti v súlade s odsekom 2 a pre verejnosť možnosť pripraviť sa a účinne sa zúčastňovať na rozhodovacom procese o životnom prostredí.

4. Každá Strana umožní včasnú účasť verejnosti v čase, keď sú ešte otvorené všetky možnosti a účasť verejnosti sa môže uskutočniť efektívne.

5. Každá Strana, ak je to primerané, podnecuje potenciálnych žiadateľov, aby zistili zainteresovanú verejnosť, vstúpili s ňou do diskusie a ešte pred požiadaním o povolenie jej poskytli informáciu o cieľoch ich žiadosti.

6. Každá Strana požiada príslušné orgány verejnej moci, aby na účely preskúmania poskytli zainteresovanej verejnosti na základe žiadosti, ak to vyžaduje vnútroštátne právo, bezplatne a ihneď, ako je to možné, prístup ku všetkým informáciám týkajúcim sa rozhodovacieho procesu uvedeného v tomto článku, ktoré sú dostupné počas účasti verejnosti, a to bez ovplyvnenia práva Strany na odmietnutie zverejnenia určitej informácie podľa článku 4 ods. 3 a 4. Bez toho, aby boli dotknuté ustanovenia článku 4, budú príslušné informácie obsahovať aspoň

a) popis miesta činnosti a fyzikálnu a technickú charakteristiku navrhovanej činnosti vrátane odhadu očakávaných rezíduí a emisií;

b) popis významných vplyvov navrhovanej činnosti na životné prostredie;

c) popis uvažovaných opatrení na prevenciu a/alebo zmiernenie vplyvov vrátane vypúšťaných emisií;

d) netechnické zhrnutie vyššie uvedeného;

e) náčrt hlavných možností riešenia vypracovaných žiadateľom a

f) hlavné správy a odporúčania, ktoré boli v súlade s vnútroštátnym právom postúpené orgánu verejnej moci v čase, keď má byť zainteresovaná verejnosť informovaná v súlade s odsekom 2.

7. Spôsoby účasti verejnosti umožnia verejnosti predložiť písomné alebo v prípade potreby na verejnom prerokovaní alebo preskúmaní so žiadateľom akékoľvek pripomienky, informácie, analýzy alebo názory, ktoré považuje za dôležité vo vzťahu k navrhovanej činnosti.

8. Každá Strana zabezpečí, aby pri rozhodovaní boli náležite zohľadnené výsledky účasti verejnosti.

9. Každá Strana zabezpečí, aby po prijatí rozhodnutia orgánom verejnej moci bola verejnosť okamžite informovaná v súlade s príslušnými postupmi. Každá Strana sprístupní verejnosti text rozhodnutia spolu s odôvodneniami a úvahami, na ktorých je rozhodnutie založené.

10. Každá Strana zabezpečí, že v prípade, keď orgán verejnej moci prehodnotí alebo aktualizuje prevádzkové podmienky na činnosť uvedenú v odseku 1, ustanovenia odsekov 2 až 9 tohto článku sa v prípade potreby primerane použijú.

11. Každá Strana uplatní v rámci svojho vnútroštátneho práva, a to v možnom a primeranom rozsahu, ustanovenia tohto článku v rozhodnutiach týkajúcich sa povoľovania zámerného uvoľňovania geneticky modifikovaných organizmov do životného prostredia.

Článok 7

Účasť verejnosti na tvorbe plánov, programov a politik týkajúcich sa životného prostredia

Každá Strana prijme vhodné praktické a/alebo iné opatrenia zabezpečujúce účasť verejnosti počas prípravy plánov a programov súvisiacich so životným prostredím v transparentných a spravodlivých podmienkach, poskytnúc verejnosti potrebné informácie. V rámci tohto systému sa použijú ustanovenia článku 6 ods. 3, 4 a 8. Príslušný orgán verejnej moci zistí verejnosť, ktorá sa môže na procese zúčastniť, zohľadňujúc ciele tohto dohovoru. Každá Strana umožní verejnosti zúčastniť sa vo vhodnom rozsahu na príprave politik súvisiacich so životným prostredím.

Článok 8

Účasť verejnosti na príprave vykonávacích predpisov a/alebo všeobecne použiteľných právne záväzných normatívnych nástrojov

Každá Strana sa usiluje podporovať, pokiaľ sú ešte možnosti otvorené, účinnú účasť verejnosti na príslušnej úrovni počas prípravy vykonávacích predpisov a iných všeobecne použiteľných právne záväzných pravidiel orgánmi verejnej moci, ktoré môžu mať významný vplyv na životné prostredie.

Na tento účel by mali byť vykonané nasledujúce kroky:

a) mali by byť ustanovené dostatočné časové rámce pre účinnú účasť;

b) mali by byť zverejnené návrhy predpisov alebo by mali byť inak verejne sprístupnené a

c) verejnosti by mala byť daná možnosť pripomienkovania, a to priamo alebo prostredníctvom zastupiteľských poradných

orgánov.

Výsledky účasti verejnosti sa zohľadnia v najvyššej možnej miere.

Článok 9

Prístup k spravodlivosti

1. Každá Strana v rámci svojho vnútroštátneho práva zabezpečí, aby každý, kto sa domnieva, že jeho žiadosť o informácie na základe článku 4 nebola zohľadnená, bola neoprávnené zamietnutá, či už čiastočne alebo úplne, neprimerane zodpovedaná alebo sa s ňou nenaložilo tak, ako sa malo v súlade s ustanoveniami uvedeného článku, mal prístup k procesu preskúmania pred súdom alebo iným nezávislým a nestranným orgánom ustanoveným zákonom.

V tých prípadoch, keď Strana umožní takéto opravné prostriedky pred súdom, zabezpečí, aby táto osoba mala tiež prístup k rýchlemu konaniu ustanovenému zákonom, a to bezodplatne alebo za nízky poplatok, k novému prejednávaniu pred orgánom verejnej moci alebo preskúmaniu pred nezávislým a nestranným orgánom iným ako súd.

Konečné rozhodnutia podľa odseku 1 sú záväzné pre orgán verejnej moci, ktorý má informácie. Ak je prístup k informáciám podľa tohto odseku zamietnutý, zdôvodnenie sa uvedie vždy písomne.

2. Každá Strana v rámci svojho vnútroštátneho práva zabezpečí, aby členovia zainteresovanej verejnosti

a) majúci dostatočný záujem alebo, alternatívne,

b) ak pretrváva porušovanie ich práva v prípadoch, kde to právne predpisy Strany upravujúce správne konanie požadujú ako predbežnú podmienku, mali prístup k procesu preskúmania pred súdom a/alebo iným nezávislým a nestranným orgánom ustanoveným na základe zákona na účely napadnúť vecnú a procesnú zákonosť akéhokoľvek rozhodnutia, úkonu alebo opomenutia podliehajúceho článku 6 a v prípadoch ustanovených vnútroštátnym právom a bez toho, aby boli dotknuté ustanovenia odseku 3, iným relevantným ustanoveniam tohto dohovoru.

O tom, čo predstavuje dostatočný záujem a porušovanie práva, bude rozhodnuté v súlade s požiadavkami vnútroštátneho práva a v súlade s cieľom dať zainteresovanej verejnosti široký prístup k spravodlivosti v rámci rozsahu pôsobnosti tohto dohovoru. Na tento účel sa záujem akejkoľvek mimovládnej organizácie, ktorá spĺňa požiadavky uvedené v článku 2 ods. 5, považuje za dostatočný na účely písmena a). Tieto organizácie budú považované za také, ktorých práva môžu byť porušené na účely písmena b).

Ustanovenia odseku 2 nevyklúčujú možnosť predbežného preskúmania správnym orgánom a nie je nimi dotknutá požiadavka uplatnenia správneho preskúmania pred súdnym preskúmaním, ak takáto požiadavka vyplýva z vnútroštátneho práva.

3. Navyše bez toho, aby boli dotknuté procesy preskúmania uvedené v odsekoch 1 a 2, každá Strana zabezpečí, ak sú splnené podmienky uvedené v jej vnútroštátnom práve, ak sú nejaké, aby členovia verejnosti mali prístup k správne alebo súdne konaniu umožňujúcemu napadnutie úkonov a opomenutí súkromných osôb a orgánov verejnej moci, ktoré sú v rozpore s jej vnútroštátnym právom v oblasti životného prostredia.

4. Navyše bez toho, aby boli dotknuté ustanovenia odseku 1, postupy uvedené v odsekoch 1, 2 a 3 zabezpečia zodpovedajúcu a účinnú nápravu vrátane predbežných právnych opatrení, ak sú vhodné, a musia byť primerané, spravodlivé, včasné a nie nedostupne drahé. Rozhodnutia podľa tohto článku budú vydávané alebo zaznamenané písomne. Rozhodnutia súdov, a kedykoľvek je to možné, aj iných orgánov budú verejne prístupné.

5. S cieľom posilniť účinnosť ustanovení tohto článku každá Strana zabezpečí, aby bola verejnosť informovaná o prístupe k správne a súdne preskúmaniu, a zväží vytvorenie vhodných podporných mechanizmov s cieľom odstrániť alebo znížiť finančné a iné bariéry v prístupe k spravodlivosti.

Článok 10

Stretnutie strán

1. Prvé stretnutie Strán sa uskutoční najneskôr do jedného roka po tom, ako tento dohovor nadobudne platnosť. Riadne stretnutia Strán sa musia uskutočňovať najmenej raz za každé dva roky, ak Strany nerozhodnú inak, alebo na základe písomnej požiadavky ktorejkoľvek Strany podporenej najmenej tretinou Strán do šiestich mesiacov odvtedy, ako bola požiadavka doručená výkonným tajomníkom Európskej hospodárskej komisie všetkým Stránam.

2. Strany na svojich stretnutiach uskutočňujú priebežné hodnotenie vykonávania tohto dohovoru na základe pravidelných správ Strán a zohľadňujú tento účel,

a) preskúmajú politiky a zákonné a metodologické prístupy v oblasti prístupu k informáciám, účasti verejnosti na rozhodovacom procese a prístupu k spravodlivosti v záležitostiach životného prostredia z hľadiska ich ďalšieho zlepšovania;

b) vymieňajú si informácie o nadobudnutých skúsenostiach pri uzatváraní a vykonávaní dvojstranných a mnohostranných zmlúv alebo iných dojednaní, ktoré majú vzťah k účelom tohto dohovoru a na ktorých je zúčastnená jedna alebo viac Strán;

c) hľadajú, ak je to vhodné, služby príslušných orgánov EHK rovnako ako iných oprávnených medzinárodných orgánov a špecializovaných výborov primerane vo všetkých otázkach so zámerom dosiahnuť účel tohto dohovoru;

d) ustanovia akékoľvek podporné orgány, ak sa to ukáže nevyhnutné;

e) pripraví, ak je to vhodné, protokoly k tomuto dohovoru;

f) zväžia a prijímú návrhy dodatkov k tomuto dohovoru v súlade s ustanoveniami článku 14;

g) zväžia a uskutočnia akúkoľvek doplňujúcu činnosť, ktorá môže byť potrebná na dosiahnutie účelu tohto dohovoru;

h) prerokujú a na svojom prvom stretnutí na základe súhlasnej vôle všetkých Strán prijímajú rokovací poriadok pre svoje stretnutia a stretnutia podporných orgánov;

i) na svojom prvom stretnutí zhodnotia svoje skúsenosti pri vykonávaní ustanovenia článku 5 ods. 9 a zväžia, ktoré kroky sú nevyhnutné na ďalší rozvoj systému uvedeného v tom ustanovení, zohľadňujúc medzinárodné procesy a vývojové trendy, vrátane vypracovania príslušného nástroja týkajúceho sa registrov a súpisov prenosu a vypúšťania znečisťujúcich látok, ktoré môžu byť prílohou k tomuto dohovoru.

3. Stretnutie Strán môže, ak je to nevyhnutné, zväziť vytvorenie finančných nástrojov na základe súhlasnej vôle všetkých Strán.

4. Organizácia Spojených národov, jej odborné organizácie a Medzinárodná agentúra pre atómovú energiu, ako aj ktorýkoľvek štát alebo regionálna hospodárska integračná organizácia, ktoré sú podľa článku 17 oprávnené podpísať tento dohovor, ale ktoré nie sú Stranami tohto dohovoru, a ktorákoľvek medzivládna organizácia pôsobiaca v oblasti dotknutej týmto dohovorom sú oprávnené zúčastňovať sa ako pozorovatelia na stretnutiach Strán.

5. Ktorákoľvek mimovládna organizácia, ktorá pôsobí v oblasti dotknutej týmto dohovorom a ktorá informovala výkonného tajomníka Európskej hospodárskej komisie o svojom želaní byť zastúpená na stretnutí Strán, má právo zúčastniť sa ako pozorovateľ, pokiaľ aspoň jedna tretina zúčastnených Strán nevznesie námietku.

6. Na účely odsekov 4 a 5 pravidiel a postupy uvedené v odseku 2 písm. h) upraví praktickú organizáciu účasti a ostatné príslušné podmienky.

Článok 11

Právo hlasovať

1. S výnimkou ustanovenou v odseku 2 má každá Strana tohto dohovoru jeden hlas.

2. Regionálne hospodárske integračné organizácie vykonávajú právo hlasovať o veciach spadajúcich do ich právomoci počtom hlasov zodpovedajúcim počtu ich členských štátov, ktoré sú Stranami tohto dohovoru. Tieto organizácie nevykonávajú právo hlasovať, ak ich členské štáty toto právo vykonávajú samostatne a naopak.

Článok 12

Sekretariát

Výkonný tajomník Európskej hospodárskej komisie bude vykonávať nasledujúce činnosti sekretariátu:

a) zvolávanie a príprava stretnutí Strán;

b) rozosielanie správ a iných materiálov obdržaných v súlade s ustanoveniami tohto dohovoru Stranám;

c) iné činnosti, o ktorých môžu Strany rozhodnúť.

Článok 13

Prílohy

Prílohy k tomuto dohovoru predstavujú jeho neoddeliteľnú časť.

Článok 14

Dodatky k dohovoru

1. Ktorákoľvek Strana môže navrhnúť dodatky k tomuto dohovoru.

2. Text akéhokoľvek navrhnutého dodatku k tomuto dohovoru musí byť predložený písomne výkonnému tajomníkovi Európskej hospodárskej komisie, ktorý ho predloží všetkým Stranám minimálne 90 dní pred stretnutím Strán, na ktorom je navrhnuté jeho prijatie.

3. Strany vyvinú najvyššie úsilie na dosiahnutie dohody na základe súhlasnej vôle všetkých Strán o navrhovanom dodatku k tomuto dohovoru. Ak boli všetky kroky na dosiahnutie súhlasnej vôle všetkých Strán vyčerpané a dohoda nebola dosiahnutá, dodatok sa prijme ako posledná možnosť trojštvrtinovou väčšinou hlasov prítomných a hlasujúcich Strán na stretnutí.

4. Dodatky k tomuto dohovoru prijaté v súlade s odsekom 3 tohto článku predloží depozitár všetkým Stranám na ratifikáciu, schválenie alebo prijatie. Dodatky k tomuto dohovoru iné ako dodatky k prílohe nadobúdajú platnosť pre tie Strany, ktoré ich ratifikovali, schválili alebo prijali na 90. deň odo dňa, keď bolo depozitárovi doručené oznámenie o ratifikácii, schválení alebo prijatí minimálne tromi štvrtinami týchto Strán. Pre ktorúkoľvek ďalšiu Stranu potom nadobúdajú platnosť na 90. deň odo

dňa, keď Strana uložila u depozitára listiny o ratifikácii, schválení alebo prijatí dodatkov.

5. Každá Strana, ktorá nie je schopná schváliť dodatok k prílohe k tomuto dohovoru, o tom písomne informuje depozitára do 12 mesiacov od dátumu oznámenia prijatia. Depozitár bez odkladu oboznámi všetky Strany o obdržaných oznámeniach. Strana môže kedykoľvek toto oznámenie nahradiť svojím schválením a po uložení listín o schválení u depozitára sa dodatky k prílohe stanú pre túto Stranu platnými.

6. Po uplynutí 12 mesiacov od dátumu depozitárovho oznámenia uvedeného v odseku 4 sa dodatok k prílohe stane účinným pre tie Strany, ktoré nezaslali depozitárovi oznámenie podľa ustanovení odseku 5, za predpokladu, že takéto oznámenie nezaslala viac ako tretina Strán.

7. Na účely tohto článku "prítomné a hlasujúce Strany" znamená Strany, ktoré sú prítomné a odovzdajú kladný alebo záporný hlas.

Článok 15

Hodnotenie súladu

Na stretnutí Strán sa na základe súhlasnej vôle všetkých Strán vytvoria nepovinné mechanizmy na posúdenie súladu s ustanoveniami tohto dohovoru, ktoré majú nekonfrontačný, mimosúdny a konzultačný charakter. Tieto mechanizmy musia umožniť primeranú účasť verejnosti a môžu tiež zahŕňať možnosť posúdiť stanoviská členov verejnosti k záležitostiam týkajúcim sa tohto dohovoru.

Článok 16

Riešenie sporov

1. Ak vznikne medzi dvoma alebo viacerými stranami spor o výklade a uplatnení tohto dohovoru, hľadajú riešenie prostredníctvom rokovanií alebo prostredníctvom iných prostriedkov urovnávania sporov prijateľných pre strany sporu.

2. Pri podpisovaní, ratifikovaní, prijímaní, schvaľovaní alebo pristupovaní k tomuto dohovoru alebo kedykoľvek neskôr môže Strana depozitárovi písomne deklarováť, že v prípade sporu, ktorý nebol vyriešený v súlade s odsekom 1, prijme jeden alebo obidva z nasledujúcich prostriedkov riešenia sporov ako povinný vo vzťahu ku ktorejkoľvek strane prijímajúcej rovnaký záväzok:

a) predloženie sporu Medzinárodnému súdnemu dvoru;

b) arbitráž v súlade s procesom uvedeným v Prílohe II.

3. Ak strany sporu prijmú obidva prostriedky riešenia sporov uvedené v odseku 2, spor môže byť predložený len Medzinárodnému súdnemu dvoru, ak sa strany nedohodnú inak.

Článok 17

Podpis

Tento dohovor je otvorený na podpis v Aarhuse (Dánsko) 25. júna 1998 a potom v sídle Organizácie Spojených národov v New Yorku do 21. decembra 1998 pre členské štáty Európskej hospodárskej komisie rovnako ako pre štáty majúce štatút pozorovateľa v Európskej hospodárskej komisii v zmysle odsekov 8 a 11 Rezolúcie Hospodárskej a sociálnej rady 36 (IV) z 28. marca 1947 a pre regionálne hospodárske integračné organizácie konštituované suverénnymi členskými štátmi Európskej hospodárskej komisie, na ktoré ich členské štáty preniesli svoje právomoci týkajúce sa záležitostí upravených týmto dohovorem vrátane právomoci uzatvárať zmluvy vzťahujúce sa na tieto záležitosti.

Článok 18

Depozitár

Generálny tajomník Organizácie Spojených národov plní funkciu depozitára tohto dohovoru.

Článok 19

Ratifikácia, prijatie, schválenie a pristúpenie

1. Tento dohovor podlieha ratifikácii, prijatiu alebo schváleniu signatárskymi štátmi a regionálnymi hospodárskymi integračnými organizáciami.

2. Tento dohovor je otvorený na pristúpenie od 22. decembra 1998 pre krajiny a regionálne hospodárske integračné organizácie uvedené v článku 17.

3. Akýkoľvek iný štát neuvedený v odseku 2, ktorý je členom Organizácie Spojených národov, môže pristúpiť k tomuto dohovoru na základe súhlasu stretnutia Strán.

4. Akákoľvek organizácia uvedená v článku 17, ktorá sa stane Stranou tohto dohovoru bez toho, aby niektorý z jej členských štátov bol Stranou tohto dohovoru, je viazaná všetkými povinnosťami vyplývajúcimi z tohto dohovoru. V prípade organizácie, ktorej jeden alebo viac členských štátov je Stranou tohto dohovoru, táto organizácia a jej členské štáty sa dohodnú na svojich príslušných právomociach pri vykonávaní povinností vyplývajúcich z tohto dohovoru. V takýchto prípadoch nie sú organizácia a jej členské štáty oprávnené vykonávať práva v rámci tohto dohovoru konkurenčne.

5. Regionálne hospodárske integračné organizácie uvedené v článku 17 vo svojich listinách o ratifikácii, prijatí, schválení alebo pristúpení oznamujú rozsah svojich právomocí vo vzťahu k záležitostiam upravovaným týmto dohovorm. Tieto organizácie tiež informujú depozitára o všetkých podstatných zmenách v rozsahu ich právomocí.

Článok 20

Nadobudnutie platnosti

1. Tento dohovor nadobúda platnosť 90. deň odo dňa uloženia šiestnástej listiny o ratifikácii, prijatí, schválení alebo pristúpení.

2. Na účely odseku 1 žiadne uloženie listiny regionálnou hospodárskou integračnou organizáciou sa nepočíta ako ďalšie v prípade, že už došlo k uloženiu listín členskými štátmi takejto organizácie.

3. Pre každý štát a organizáciu uvedenú v článku 17, ktoré ratifikovali, prijali alebo schválili tento dohovor alebo k nemu pristúpili po tom, čo už bolo uložených šiestnásť listín o ratifikácii, prijatí, schválení alebo pristúpení, tento dohovor nadobúda platnosť 90. deň po dátume uloženia listín o ratifikácii, prijatí, schválení alebo pristúpení týmto štátom alebo organizáciou.

Článok 21

Odstúpenie

Kedykoľvek po uplynutí troch rokov od dátumu, keď tento dohovor nadobudol platnosť pre Stranu, tá môže od tohto dohovoru odstúpiť písomným oznámením depozitárovi. Každé takéto odstúpenie nadobúda platnosť 90. deň od dátumu, keď bolo doručené depozitárovi.

Článok 22

Autentické texty

Originál tohto dohovoru, pre ktorý je anglický, francúzsky a ruský text rovnako autentický, bude uložený u generálneho tajomníka Organizácie Spojených národov.

Na dôkaz toho podpísaní, na to riadne splnomocnení, podpísali tento dohovor.

V Aarhuse (Dánsko) dvadsiateho piateho júna tisícdeväťstodevät'desiatosem.

PRÍLOHA I

ZOZNAM ČINNOSTÍ UVEDENÝCH V ČLÁNKU 6 ODS. 1 PÍSM. A)

1. Energetický priemysel:
 - rafinérie ropy a plynu;
 - prevádzky na splyňovanie a skvapalňovanie;
 - tepelné elektrárne a iné spaľovacie zariadenia s tepelným príkonom 50 MW a viac;
 - koksárenské pece;
 - jadrové elektrárne a ostatné jadrové reaktory vrátane ich rozobratia alebo vyradenia z prevádzky 1) (okrem výskumných zariadení na výrobu alebo premenu štiepných a obohatených materiálov, ktorých maximálny výkon nepresahuje 1 kW spojitého tepelného zaťaženia);
 - prevádzky na spracovanie vyhoreného jadrového paliva;
 - prevádzky navrhnuté
 - na výrobu alebo obohatenie jadrového paliva;
 - na spracovanie vyhoreného jadrového paliva alebo vysokoradioaktívneho odpadu;
 - na konečné zneškodnenie vyhoreného jadrového paliva;
 - len na konečné zneškodnenie rádioaktívneho odpadu;
 - len na skladovanie (plánované na viac ako 10 rokov) vyhoreného jadrového paliva alebo rádioaktívneho odpadu na inom mieste, ako je miesto výroby.
2. Výroba a spracovanie kovov:
 - prevádzky na praženie a spekanie kovovej rudy (vrátane sulfidovej rudy);
 - prevádzky na výrobu surového železa alebo ocele (prvotným alebo druhotným tavením) vrátane kontinuálneho odlievania s kapacitou presahujúcou 2,5 tony za hodinu;
 - prevádzky na spracovanie železných kovov:

i) valcovne plechu za tepla s kapacitou presahujúcou 20 ton surovej ocele za hodinu;

ii) kováčske dielne s bucharmi, ktorých energia presahuje 50 kJ na buchar, kde používaná tepelná energia presahuje 20 MW;

iii) zariadenia na povrchovú úpravu kovovými zliatinami, kde vstup presahuje 2 tony surovej ocele za hodinu;

- zlievarne železných kovov s výrobnou kapacitou presahujúcou 20 ton za deň;
- prevádzky

i) na výrobu neželezných surových kovov z rúd, koncentrátov alebo druhotných surovín metalurgickými, chemickými alebo elektrolytickými procesmi;

ii) na tavenie vrátane legovania neželezných kovov vrátane kovového šrotu (zjemňovanie, liatie atď.) s taviacou kapacitou presahujúcou 4 tony denne pre olovo a kadmium alebo 20 ton denne pre ostatné kovy;

- prevádzky na povrchovú úpravu kovov a plastov používajúce elektrolytický alebo chemický proces, kde objem používaných kádí presahuje 30 m³.

3. Priemysel spracujúci minerály a horniny:

- prevádzky na výrobu cementového slinku v rotačných peciach s výrobnou kapacitou presahujúcou 500 ton denne alebo vápna v rotačných peciach s výrobnou kapacitou presahujúcou 50 ton denne alebo v iných peciach presahujúcich výrobnú kapacitu 50 ton denne;

- prevádzky na výrobu azbestu a výrobkov obsahujúcich azbest;

- prevádzky na výrobu skla vrátane sklenených vlákien s taviacou kapacitou presahujúcou 20 ton denne;

- prevádzky na tavenie minerálnych látok vrátane výroby minerálnych vlákien s taviacou kapacitou presahujúcou 20 ton denne;

- prevádzky na výrobu keramických výrobkov vypálením, hlavne škridiel, tehál, žiaruvzdorných tehál, dlaždíc, kameniny alebo porcelánu, s výrobnou kapacitou presahujúcou 75 ton denne a/alebo kapacitou pece presahujúcou 4 m³ a úžitkovou kapacitou pece presahujúcou 300 kg/m³.

4. Chemický priemysel: Výroba v zmysle kategórií činností uvedených v tomto odseku znamená výrobu látok alebo skupín látok uvedených v písmenách a) až g) v priemyselnom meradle:

a) chemické prevádzky na výrobu základných organických chemikálií, ako sú

i) jednoduché uhľovodíky (lineárne alebo cyklické, nasýtené alebo nenasýtené, alifatické alebo aromatické);

ii) uhľovodíky obsahujúce kyslík, ako sú alkoholy, aldehydy, ketóny, karboxylové kyseliny, estery, acetáty, étery, peroxidy, epoxidové živice;

iii) uhľovodíky obsahujúce síru;

iv) dusíkaté uhľovodíky, ako sú amíny, amidy, dusíkaté zlúčeniny, nitrozlučeniny alebo zlúčeniny obsahujúce skupinu dusičnanovú, nitrilovú, kyanidovú alebo izokyanidovú;

v) uhľovodíky obsahujúce fosfor;

vi) halogénové uhľovodíky;

vii) organokovové zlúčeniny;

viii) základné plasty (polyméry, syntetické vlákna a vlákna na celulózovom základe);

ix) syntetické gumeny;

x) farby a pigmenty;

xi) povrchovoaktívne látky a surfaktanty;

b) chemické prevádzky na výrobu základných anorganických chemikálií, ako sú

i) plyny, ako sú čpavok, chlór alebo chlorovodík, fluór alebo fluorovodík, oxidy uhlíka, zlúčeniny síry, oxidy dusíka, vodík, oxid siričitý, karbonylchlorid;

ii) kyseliny, ako sú kyselina chrómová, kyselina fluorovodíková, kyselina fosforečná, kyselina dusičná, kyselina chlorovodíková, kyselina sírová, oleum, kyseliny obsahujúce síru;

iii) zásady, ako sú hydroxid amónny, hydroxid draselný, hydroxid sodný;

iv) soli, ako sú chlorid amónny, chlorečnan draselný, uhličitan draselný, uhličitan sodný, tetraboritan sodný, dusičnan strieborný;

v) nekovy, oxidy kovov alebo iné anorganické zlúčeniny, ako sú karbid vápenatý, kremík, karbid kremičitý;

c) chemické prevádzky na výrobu fosforečných, dusíkatých a draselných hnojív (jednoduchých alebo kombinovaných);

d) chemické prevádzky na výrobu základných prostriedkov na ochranu rastlín a výrobu biocídov;

e) prevádzky využívajúce chemické alebo biologické procesy na výrobu základných farmaceutických výrobkov;

f) chemické prevádzky na výrobu výbušnín;

g) chemické prevádzky, ktoré používajú chemické alebo biologické procesy na výrobu bielkovinových prídavných látok do krmív, kvasu a iných bielkovinových látok.

5. Odpadové hospodárstvo:

- prevádzky na spaľovanie, zhodnotenie, chemické spracovanie alebo skládokovanie nebezpečného odpadu;

- prevádzky na spaľovanie komunálneho odpadu s kapacitou presahujúcou 3 tony za hodinu;

- prevádzky na zneškodňovanie nie nebezpečného odpadu s kapacitou presahujúcou 50 ton za deň;

- skládky prijímajúce viac ako 10 ton za deň alebo s celkovou kapacitou presahujúcou 25 000 ton okrem skládok inertného odpadu.

6. Čistiare odpadových vôd s kapacitou presahujúcou ekvivalent 150 000 obyvateľov.

7. Priemyselné podniky na

- a) výrobu buničiny z dreva alebo podobných vláknitých materiálov;
- b) výrobu papiera a lepenky s výrobnou kapacitou presahujúcou 20 ton denne.

8.

- a) Výstavba spojení pre diaľkovú železničnú dopravu alebo výstavba letísk 2) so základnou dĺžkou vzletovej a pristávacej dráhy 2 100 m alebo viac;
- b) výstavba diaľnic a ciest pre motorové vozidlá; 3)
- c) výstavba nových štvor- a viacprúdových ciest alebo prestavba a/alebo rozšírenie existujúcich dvoj- alebo menejprúdových ciest na štvor- a viacprúdové, kde takáto nová cesta alebo prestavovaný alebo rozširovaný úsek cesty by mal 10 km alebo viac nepretržitej dĺžky.

9.

- a) Vnútrozemské vodné cesty a prístavy pre vnútrozemskú vodnú dopravu, ktoré dovoľujú plavbu lodí s výtlakom viac ako 1 350 ton;
- b) obchodné prístavy, prístaviská na nakladanie a vykladanie spojené s pevninou a vonkajšie prístavy (okrem železničných), ktoré môžu prijať lode s výtlakom viac ako 1 350 ton.

10. Odber podzemnej vody alebo systémy umelého dopĺňania podzemnej vody, kde ročný objem odobratej alebo doplnenej vody je rovný alebo presahuje 10 miliónov kubických metrov.

11.

- a) Diela na prenos vody medzi povodiami riek s cieľom predchádzať nedostatku vody, keď množstvo presunutej vody presahuje 100 miliónov kubických metrov ročne;
- b) v ostatných prípadoch diela na prenos vody medzi povodiami riek, keď viacročný priemerný prietok v oblasti odberu presahuje 2 000 miliónov kubických metrov ročne a keď množstvo presunutej vody presahuje 5% tohto prietoku. V oboch prípadoch sú vylúčené prenosy pitnej vody potrubím.

12. Ťažba ropy a zemného plynu na komerčné účely, ak vyťažené množstvo presahuje 500 ton denne v prípade ropy a 500 000 kubických metrov denne v prípade zemného plynu.

13. Priehrady a iné zariadenia určené na zadržiavanie alebo trvalé uskladnenie vody, kde nový alebo dodatočný objem zadržiavanej alebo uskladnenej vody presahuje 10 miliónov kubických metrov.

14. Potrubia na dopravu plynu, ropy alebo chemikálií s priemerom väčším ako 800 mm a dĺžkou väčšou ako 40 km.

15. Prevádzky na intenzívny chov hydiny alebo ošípaných s viac ako

- a) 40 000 miest pre hydinu;
- b) 2 000 miest pre produkciu ošípaných (nad 30 kg) alebo
- c) 750 miest pre prasnice.

16. Kameňolomy a povrchová ťažba, ak plocha povrchu miesta ťažby presahuje 25 hektárov, alebo ťažba rašeliny, ak plocha povrchu miesta presahuje 150 hektárov.

17. Výstavba visutých vedení elektrického prúdu s napätím 220 kV alebo viac a s dĺžkou viac ako 15 km.

18. Zariadenia na skladovanie ropy, petrochemických alebo chemických výrobkov s kapacitou väčšou, ako je 200 000 ton alebo viac.

19. Ostatné činnosti:

- prevádzky na predprípravu (činnosti, ako sú pranie, bielenie, mercerizácia) alebo farbenie vlákien alebo textílií, ak ich spracovateľská kapacita presahuje 10 ton denne;
- prevádzky na výrobu koží, ak ich výrobná kapacita presahuje 12 ton hotových výrobkov denne;
- a) bitúnky s výrobnou kapacitou väčšou, ako je 50 ton denne;

b) spracovanie a úprava zameraná na výrobu potravín zo

- i) živočíšnych surovín (okrem mlieka) s produkčnou kapacitou hotových výrobkov väčšou ako 75 ton denne;
- ii) rastlinných surovín s produkčnou kapacitou hotových výrobkov väčšou ako 300 ton denne (priemerná hodnota vyrábaná za štvrtrok);

c) spracovanie a úprava mlieka, ak je množstvo spracúvaného mlieka väčšie ako 200 ton denne (priemerná hodnota vyrábaná za rok);

- prevádzky na zneškodňovanie a spracovanie mŕtvych tel zvierat a živočíšneho odpadu so spracovateľskou kapacitou presahujúcou 10 ton denne;
- prevádzky na povrchovú úpravu látok, predmetov alebo výrobkov používajúce organické rozpúšťadlá, hlavne nanášanie ochranných náterov, tlač, natieranie, odmasťovanie, vodovzdorná úprava, kalibrácia (obrábanie na presnú veľkosť),

maľovanie, čistenie alebo impregnácia so spotrebou viac ako 150 kg denne alebo viac ako 200 ton ročne;
- prevádzky na výrobu uhlíka (uhlie pálené pri vysokej teplote) alebo elektrografitu spaľovaním alebo grafitizáciou.

20. Ktorákoľvek činnosť neuvedená v bodoch 1 - 19, kde je podľa vnútroštátneho práva zabezpečená účasť verejnosti v rámci procesu posudzovania vplyvov na životné prostredie.

21. Ustanovenia článku 6 ods. 1 písm. a) sa nevzťahujú na ktorýkoľvek z vyššie uvedených projektov vypracovaných iba alebo najmä pre vývoj a testovanie nových metód a výrobkov počas doby kratšej ako dva roky, pokiaľ nie je pravdepodobné, že by mohli mať za následok nepriaznivé účinky na životné prostredie alebo zdravie.

22. Akákoľvek zmena alebo rozšírenie činností, kde takáto zmena alebo rozšírenie splní kritériá/limity ustanovené v tejto prílohe, bude predmetom článku 6 ods. 1 písm. a). Akákoľvek iná zmena alebo rozšírenie činností bude predmetom článku 6 ods. 1 písm. b).

Poznámky

1) Jadrové elektrárne a jadrové reaktory sa nepovažujú za takéto zariadenie, keď všetko jadrové palivo a ostatné rádioaktívnou kontaminované prvky boli natrvalo odstránené z miesta prevádzky.

2) Na účely tohto dohovoru "letisko" znamená letisko, ktoré vyhovuje definícii uvedenej v dohovore z Chicaga z roku 1944 ustanovujúcom Medzinárodnú organizáciu pre civilné letectvo (ICAO) (Príloha 14).

3) Na účely tohto dohovoru "rýchlostná komunikácia" znamená cestu, ktorá vyhovuje definícii uvedenej v Európskej dohode o hlavných cestách s medzinárodnou premávkou z 15. novembra 1975.

PRÍLOHA II

ARBITRÁŽ

1. V prípade sporu postúpenému na arbitráž podľa článku 16 ods. 2 tohto dohovoru strana alebo strany oznámia sekretariátu predmet sporu a označia najmä články tohto dohovoru, o ktorých interpretáciu alebo aplikáciu ide. Sekretariát zašle obdržané informácie všetkým Stranám tohto dohovoru.

2. Arbitrážny súd pozostáva z troch členov. Žalujúca strana alebo strany, ako aj druhá strana alebo strany sporu si určia arbitra a takto navrhnutí arbitri určia spoločnou dohodou tretieho arbitra, ktorý bude predsedom arbitrážneho súdu. Takto zvolený arbir nesmie byť štátny príslušník ani jednej strany sporu, nesmie mať zvyčajné bydlisko na území ani jednej z týchto strán, nesmie byť zamestnaný žiadnou z nich ani nesmie byť nijako inak do prípadu zainteresovaný.

3. Ak nebol do dvoch mesiacov od určenia druhého arbitra určený predseda arbitrážneho súdu, výkonný tajomník Európskej hospodárskej komisie na požiadanie ktorejkoľvek strany sporu určí predsedu v rámci ďalšej dvojmesačnej lehoty.

4. Ak si jedna zo strán sporu neurčí arbitra do dvoch mesiacov po obdržaní žiadosti, môže o tom druhá strana informovať výkonného tajomníka Európskej hospodárskej komisie, ktorý určí predsedu arbitrážneho súdu v rámci ďalšej dvojmesačnej lehoty. Po svojom určení predseda arbitrážneho súdu požiada stranu, ktorá si neurčila arbitra, aby tak urobila do dvoch mesiacov. Ak tak v danej lehote neurobí, predseda o tom informuje výkonného tajomníka Európskej hospodárskej komisie, ktorý toto určenie vykoná v rámci ďalšej dvojmesačnej lehoty.

5. Arbitrážny súd rozhodne v súlade s medzinárodným právom a ustanoveniami tohto dohovoru.

6. Každý arbitrážny súd vytvorený na základe ustanovení tejto prílohy vypracuje svoj rokovací poriadok.

7. Rozhodnutia arbitrážneho súdu, procesné i o skutkovej podstate, sa prijímajú väčšinou hlasov jeho členov.

8. Súd smie urobiť všetky primerané opatrenia na to, aby zistil fakty.

9. Strany sporu budú uľahčovať prácu arbitrážneho súdu a najmä, použijúc všetky svoje dostupné prostriedky,

a) poskytnú mu všetky príslušné dokumenty, vybavenie a informácie;

b) umožnia mu, ak je to potrebné, privolať svedkov alebo odborníkov a obdržať ich dôkazy.

10. Strany a arbitri budú chrániť dôvernosť každej informácie, ktorú obdržali ako dôvernú počas pojednávania arbitrážneho súdu.

11. Arbitrážny súd môže na žiadosť jednej zo strán odporučiť dočasné ochranné opatrenia.

12. Ak sa jedna zo strán sporu nedostaví na pojednávanie arbitrážneho súdu alebo nie je schopná obhajoby, druhá strana smie požiadať súd, aby pokračoval v pojednávaní a vyniesol konečné rozhodnutie. Neprítomnosť strany alebo jej neschopnosť sa obhajovať nemôže predstavovať prekážku v pojednávaní.

13. Arbitrážny súd smie prerokovať a určiť protinávrhy vyplývajúce priamo z podstaty veci sporu.

14. Pokým arbitrážny súd nerozhodne inak z dôvodu jednotlivých okolností prípadu, súdne trovy vrátane odmien členom súdu znášajú strany sporu rovnakým dielom. Súd musí evidovať všetky svoje výdavky a musí stranám o nich poskytnúť záverečnú správu.

15. Ktorákoľvek Strana tohto dohovoru, ktorá má právny záujem na podstate veci sporu a ktorá by mohla byť

ovplyvnená rozhodnutím o prípade, smie so súhlasom súdu zasahovať do pojednávania.

16. Arbitrážny súd vydá svoje rozhodnutie do piatich mesiacov od dátumu, keď bol ustanovený, pokiaľ nezistí, že je nevyhnutné predĺžiť túto lehotu o dobu, ktorá by nemala presiahnuť päť mesiacov.

17. K rozhodnutiu arbitrážneho súdu musí byť pripojené odôvodnenie. Rozhodnutie je konečné a záväzné pre všetky strany sporu.

Arbitrážny súd zašle rozhodnutie stranám sporu a na sekretariát. Sekretariát zašle obdržané informácie všetkým stranám tohto dohovoru.

18. Akýkoľvek spor, ktorý môže vzniknúť medzi stranami, týkajúci sa výkladu alebo vykonania rozhodnutia smie byť podaný ktoroukoľvek stranou na arbitrážny súd, ktorý vyniesol rozhodnutie alebo, ak tento súd nemôže byť týmto zaviazaný, na ďalší arbitrážny súd vytvorený na tento účel tým istým spôsobom ako prvý.

PRÍL.

(Text Dohovoru o prístupe k informáciám, účasti verejnosti na rozhodovacom procese a prístupe k spravodlivosti v záležitostiach životného prostredia v anglickom jazyku)